

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

438. An, & qualiter confirmati, necdum obtentis literis confirmationis, possint administrare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

in vim procurata seu adhibitæ potentia secularis, dubium vix esse potest.

2. Respondeo secundò, incurri quoque à tali ineligibilitate illam, non tamen ratione puræ illius administrationis, seu dictarum decretalium; sed propter abusum secularis potestatis vi *cap. quisquis. de elect.* censet Abb. *loc. cit.* apud Pass. *cit. n. 18.* qui tamen ipse dicit, ne quidem illud undequaque verum esse; eò quòd inhabilitas lata in *c. quisquis.* respiciat solum illos, qui consentiunt electioni de facta per abusum secularis potestatis, qui non simpliciter reddantur inhabiles, sed ad dignitates: non verò is canon eos afficiat hâc penâ, qui ubi sunt legitime electi, per abusum secularis potestatis, se ingerunt in administratione Prælatuæ, ad quam electi sunt; cum penâ non sint extendendæ à casu ad casum.

Questio 438. An, & qualiter confirmati, necdum obtentis literis confirmationis, possint administrare?

1. Respondeo primò: Episcopi & alii Prælati superiores, nec non Abbates, Priores, & ceteri Monasteriorum regimina exercentes, quocunque nomine censeantur, qui apud Sedem Apostolicam promoventur, aut confirmationem, consecrationem, vel benedictionem recipiunt, nullatenus absque obtentis ab eadem Sede Apostolica huiusmodi eorum promotionum, confirmationum, consecrationum, vel benedictionum literis, iisq; Capitulo vel Conventui ostentis ac presentatis, administrationem suscipere, aut tanquam Prælati Ecclesiæ recipi nequeunt; sic enim expressè statuit Bonifac. VIII. in *Extravag. in iuncta. de elect. inter commun.* Pirh. *ad rit. de elect. n. 293.* Pass. *de elect. c. 33. n. 21.* citans Paris. *de rescript. l. 8. q. 5. n. 33.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 1. q. 2.* & plures alios.

2. Ratio hujus constitutionis est, quòd licet scripturæ, literæ, Bullæ, continentis concessionem gratiæ seu privilegii non sint de substantia acquisitionis beneficii, vel confirmationis, vel gratiæ obtentæ à Papa (etsi hic non concedat gratias verbo, sed scripto. Felin. *conf. 6. n. 2.* apud Pass. *n. 27.*) vel Prælato superiore, Pass. *cit. n. 27.* Pirh. *l. cit.* Tamb. *de iure Abb. tom. 1. d. 16. q. 2. n. 1.* citans Nav. *conf. 1. de privileg. n. 1.* Rodriq. *qq. regul. tom. 1. q. 7. a. 5.* Abb. in *c. nostra. de rescript. n. 11.* Gonz. *gl. 12. n. 45.* Sanch. *de matrim. l. 8. d. 29. n. 2.* & plures alios: Et gratia Papæ non per literas, sed per signaturam gratiæ registratam essentialiter perficitur, ut dictum sæpè aliàs. Et hinc, si Papa solo verbo aliquem pronunciet Episcopum, Prælatum, Abbatem, &c. vel electionem ejus, aut aliam provisionem approbet, is illico, etiam sine literis nondum formatis vel expeditis, sit verus Episcopus, Prælatum, Abbas. Pirh. *l. cit.* Tamb. *l. cit. n. 2.* At tamen in foro exteriori, ut talem se habere non potest, adeundo administrationem; neque ut talis recipiendus; cum gratia sine literis probari nequeat. Pirh. *loc. cit.* Tamb. *n. 3.* citans AA. in *rubric. de consuet. & ibi Felin. n. 5.* Bald. in *l. humanum. c. de LL. Bellam. decis. 746.* Sarn. &c. ne quidem per testes, ut Pirh. citans Abb. in *c. nostri. de elect. n. 4.* & in *c. qualiter. not. 1.* Adeoque litera sint de substantia probationis gratiæ, nimirum ad hoc, ut iis, quorum interest, nota sit gratia. Pass. *loc. cit.* (quod ipsum tamen limitandum aliquantum, prout mox limitatione 3. dicitur) juxta quæ intelligendum illud; quòd supplicatio perficitur expedi-

tione literarum, & quòd sola non sufficiat; nempe quòd illud procedat quòd ad justificationem & canonizationem gratiæ, ut dictum aliàs. Rationem quoque dictæ *Extrav.* dicit Pirh. ex Imol. esse, ut promoti citius literas Papales ex Curia procurent, de quibus aliàs non curarent. Unde jam declaratus Episcopus per Papam in Consistorio, ut moris est, certissimum habens de hac sua promotione nuntium, adhuc tamen administrare nequit sine acceptis & exhibitis suæ promotionis literis. Pirh. *loc. cit.* citans Abb. in *c. qualiter. de elect. n. 1.* Sic quoque Prælatum sciens certò, literas suæ promotionis, confirmationis, &c. expeditas, & ad se transmissas, adhuc ante eas acceptas, & Capitulo vel Conventui presentatas administrare nequit. Pass. *loc. cit.*

3. Quin & respectu recipientium talem ita necessaria est ista literarum exhibitio, ut nulla ex parte eorum ostendi possit exculatio prætextu certæ notitiæ de promotione talis aliunde habita. Lott. *l. 3. q. 19. n. 6.* citans Felin. in *c. cam. re. de rescript. n. 3.* eò quòd cum lex certam exigat formam probationis (uti dicta *Extrav.* pro forma probationis in ordine ad receptionem talis ad administrationem exigat exhibitionem literarum, quæ proinde aliter impleri non potest, quam per earum exhibitionem. Lott. *loc. cit. nu. 5.* citans Vital. in *clément. 1. de iurep. n. 30.*) non admittitur suppletio ex notitia aliunde, seu aliter comparata. Lott. *n. 7.* citans Felin. in *c. ceterum. n. 17. de rescript.*

4. Limitatur responsio & dicta *Extrav.* primò, ut locum non habeat in Commendatario ad tempus; quia loquitur tantum de titulari. Pass. *loc. cit. n. 22.* citans Paris. *de rescript. l. 7. q. 21. n. 20.* Barbof. *ad cit. Extrav. n. 4.*

5. Limitatur secundò, ut non extendatur ad Cardinales; sed hi administrare possint, & jurisdictionem exercere ante expeditionem literarum apostolicarum. Pirh. *n. 294.* in *fine.* Pass. *l. cit. n. 23.* citans Gonz. *gl. 24. n. 7.* Selv. *de benef. p. 2. q. 3. n. 46.* Barbof. *de off. Episc. alleg. 111. n. 35.* Dian. *p. 5. tom. 2. resol. 47.* Rationem etiam addit Pass. eò quòd in iis deficit ratio citatæ *Extrav.* quæ fuit tollere ab usum aliquorum Prælatorum, qui volebant sibi crediti super provisionibus sine literis, & suâ auctoritate more malo concutiebant Collegia ad se recipiendum; quod de S. R. E. Cardinalibus præsumi nequit.

6. Limitatur tertio à Gl. in *cit. Extrav. v. non presumant.* quam citat & sequitur Pirh. *cit. num. 294.* quamque apud eundem esse conformem æquitati, & temperare rigorem juris, dicit Fagn. in *c. nihil. de elect. n. 21. & seq.* quamvis ipse contrarium teneat *n. 31.* ut ea *Extrav.* non habeat locum, si Episcopus promotus, vel confirmatus, aut consecratus in Curia, literas papales desuper obtinere non potuit, v. g. propter obitum Papæ; tum enim non teneatur longo tempore in Curia manere, sed possit inde discedere, & interim res & jura suæ Ecclesiæ administrare; etiam literis non expeditis, eò quòd in illa *Extrav.* damnetur temeraria præsumptio recedentium à Curia, & administrantium sine dictis literis; qualis præsumptio temeraria non est in tali casu necessitatis; cum qui non nisi necessitate compulsus agit, non dicatur præsumere; & necessitas in qualibet dispositione intelligitur excepta, juxta *c. licet. de pen. & remiss.* Et necessitas faciat licitum, quòd aliàs est illicitum, juxta *c. quoniam. l. q. 7. c. 1. de serijs. &c.* Ad hæc talis pronuntiatus vel confirmatus, etiam ante Bullas sit verus Prælatum, & ple-

num jus habeat, ideo non debeat rigide exigi, ut provisio seu promotio Episcopi in Curia probeatur per literas, sicut ob necessitatem tenor gratiæ Apostolicæ probari potest per testes, si literæ sint perditæ, ut Felin. in rub. de constit. n. 6.

Quæstio 439. Quæ pœnæ sint statuta in committentes contra hanc Extravag.

1. **R**espondeo primò, statui, ut quicquid tales circa hanc administrationem egerint, irritum sit. Secundò, ut interim nihil ex Ecclesiis vel Monasteriorum proventus percipere possint. Ita dicta Extravag. §. quod si forsitan. Tertiò, ut Capitula Ecclesiarum Cathedralium, vel aliarum secularium, & Conventus Ecclesiarum Regularium, & alii quicumque ipsos absque hujusmodi literis Sedis Apostolicæ recipiunt, vel eis obediunt, tamdiu sint à beneficiis suorum perceptione suspensi, donec à Sede Apostolica gratiam relaxationis obtineant. Ita illa Extravag. §. Capitula verò. Porro hæc pœnæ, nempe ut proventus interim non faciant suos, & quidquid ab iis gestum, non subsistat, extenduntur ad Episcopos aliisque Prælatos administrantes non præstito solito fidelitatis juramento. *ibid.* §. similiter. Item ad Episcopos, qui apud eandem Sedem pallium accipere debent, & ab ea discedunt non obtentis literis traditionis pallii, vel non præstito solito fidelitatis juramento. Eadem Extravag. §. fin. Pith. n. 293.

2. Limitatur responsio seu Extravag. dicta quòd ad has pœnas primò: ut ab aliis pœnis incurrendis excusetur causa quælibet, etiam injusta & fatua, modò dolus excludat; eò quòd ad has pœnas incurrendas requiritur præsumptio & dolus; quòd indicatur illis Extravag. verbis: *administrationem admittere non presumant.* Pass. n. 21. citans Barbof. ad c. avaritia. n. 4. & *l. i. juris Ecclesiast.* c. 19. n. 247. ubi tamen is non agit de pœnis statutis per hanc Extravag. administrantibus post confirmationem quidem, sed sine literis; sed de pœnis statutis in e. qualiter. & c. avaritia. administrantibus ante confirmationem. Verum tamen in utrisque par videtur ratio; cum tam in his quàm illis incurrendis Papa requirat temeritatem & præsumptionem.

3. Limitatur secundò: ut pœnæ illæ latæ tam contra ipsos Prælatos miscentes se administrationi, quàm Capitula eos recipientes sine literis, non videantur obligare in conscientia ante sententiam declaratoriam, ut doceri ait Pass. loc. cit. à Nav. in c. accepta. de restit. spoliat. opposit. 8. n. 35. Jo. Valer. de differ. atriisque fori v. obedientia. diff. 4. Barbof. ad cit. Extravag. injuncta. n. 3. Sic etiam Pith. cit. n. 294. ait, hujus Extravag. pœnas non incurri ab eo in foro conscientie, qui, collatione sibi factâ, ante receptas literas bonâ fide administravit quædam negotia Ecclesiæ, pro quo citat Nav. ubi ante.

4. Illud quoque notandum circa pœnam suspensionis latam contra Capitula recipientia tales; quòd ea juxta Suar. intelligatur de solis beneficiis, quæ capitulariter possident; à Passerino verò, citante pro hoc Bonacin. de cens. d. 3. q. 11. p. 10. de beneficiis singulorum, ita ut suspendantur singuli à propriis beneficiis, cum suspendantur, quicumque Prælatos sine literis Apostolicis venientes recipiunt.

* * *

Quæstio 440. An, & quid quo ad hoc punctum non administrandi ante literas constitutum sit circa Regulares?

1. **R**espondeo: dum Regulares aliqui ad eludendam Regulam Cancellar. in quâ Papa sibi reservat omnia virorum monasteria valorem annuum 200. florenorum aureorum excedentia, quomodocunque vacantia; & quòd ad ea, quibus speciali gratia permittebat electionem, sibi in specie confirmationem reservavit: curabant se indifferenter eligi, & electionem per Regulares Superiores suos, aut per Ordinarios locorum confirmari, hisque confirmationibus freti intrudebant se in monasteriis aliisque dignitatibus regularibus; ad occurrendum hisce fraudibus, statuit Pius IV. anno 1564. constituit. sua in Bullario 86. præter irritationem istarum electionum & confirmationum, & privationem fructuum, ut regimini & administrationi monasterii aliisque dignitatis conventualis, ad quod vel ad quam electi in spiritualibus, antequam ritè celebrata electione à Sede Apostolica confirmata, & literæ desuper expeditæ, per se vel per alium, in totum vel in parte, quovis colore immiscere, aut ad illud vel illam se recipi facere, vel aliàs se pro ejus Prælato gerere præsumentes jure, si quod illis ad monasteria vel eorum regimina, ac aliàs conventuales dignitates per electionem acquisitum, eo ipso sint privati, & deinceps ineligibiles, ipsaque monasteria ac dignitates ab Eadem Sede impetrari possint; qui verò similes electiones confirmare præsumperint, eo ipso etiam, si sint Superiores Ordinum, suis dignitatibus sint privati; si autem sint Ordinarii locorum, etiam si Archiepiscopali, & majore præcellant dignitate, ingressi Ecclesiæ interdicti, & ab Ecclesiis suarum regimine sint suspensi. Ita ferè sonant verba dictæ constitut. ut videre est apud Lott. l. 3. q. 17. n. 317.

2. Circa hanc constitutionem advertenda sequentia: primò, eam non esse restrictam ad casum coloris quæsitæ, de quo c. avaritia. nec ad casum regiminis aut administrationis cum effectu susceptæ, hoc est, actuali perceptione fructuum, sive temporalium sive spiritualium; sed extendi etiam ad casum simplicis occupationis de facto, non tantum ante confirmationem obtentam; sed etiam post eam obtentam à Sede Apostolica, sed nondum expeditis literis; ad quòd postremum se non extendit c. avaritia. Item non tantum ad eos, qui se ingesserint; sed etiam ad eos, qui vel id præsumperint, aut aliàs se gesserint pro Prælati (hoc est, ut Lott. se nominarint tales, cum gerere se pro aliquo non tam fit facti quàm animi, ut ideo in simplici asseveratione verificetur) Lott. loc. cit. n. 318. 319. Secundò; quòd pœna illa inhabilitatis, qua in cit. c. avaritia, non expressè, sed ad summum interpretativè ex quadam necessaria consequentia inducitur, inducatur per hanc constitutionem expressè, adeoque magis censentur afficere. Lott. n. 320. & 321. Tertiò: mitius nihilominus in hac expressione agi cum regulari, quàm cum ceteris, agar ille text. avaritia; cum hæc inhabilitas in hac constitut. Pii IV. restringatur ad locum, cum dicitur: *ac deinceps ibi ineligibiles esse: in cap. autem avaritia.* reddantur ineligibiles indeterminate. Lott. n. 322.

& 323.